

אחד הפסוקים הרומזים בראשי תיבות לחודש אלול מופיע בפרשתנו: (פרק ל פסוק ו) "וַיִּמְלֵךְ ה' אֱלֹהֵינוּ אֶת לְבַבְךָ וְאֶת לְבַב זְרַעְךָ לְאַהֲבָהּ וְגו'".

השפת אמת כתב (תרל"ה) "כי השב בתשובה יזכה גם לזרעיו אחריו להסיר ערלת לבבם". אמנם מובן שהשב בתשובה זוכה לזכך את ליבו והקב"ה משפיע בליבו רוח טהרה ומסייע בידו, אך איך הדבר משפיע על בנו, המחויב בתשובה על חטאיו, וכשישוב יתכפר? הפסוק מחדש שהתשובה מועילה לא רק למחוק את החטא אלא גם לרוח טהרה וסיוע אלוהי וזה מועיל גם לזרעו. הדבר יובן יותר עפ"י ה"כלי יקר" שהוסיף בביאור הפסוק: "שייתן בלבך לעובדו מאהבה לא מיראה כי העושה מאהבה עובד את ה' בשמחה" ובתשובה מאהבה העוונות הופכות לזכויות והזכויות ראוי שיועילו גם לבנים.

ובזה מסביר השפת אמת את הרמז לאלול בפסוק הנ"ל: "כי בזמן זה היו בני בעלי תשובה בעת שקיבל משה רבינו לוחות שניות. לכן אלו הימים הם ימי רצון גם לנו, זרעם אחריהם, בזכות התשובה שעשו אבותינו כנ"ל". מאז תשובתם של אבותינו על חטא העגל נקבע חודש אלול לדורות כימי רצון והתעוררות לתשובה.

רוב חדש אלול כבר מאחורינו אך עלינו לזכור כי "הכל הולך אחר החיתום". ה"חיי אדם" כתב (כלל קלח סעיף ה): "ערב ראש השנה הוא יום האחרון מן השנה, וקבלו חז"ל שכל העושה תשובה יום אחד בשנה חשוב כאילו שב כל השנה, ולכן נהגו שכולם מתענים". למדנו מדבריו על מעלת ערב ראש השנה.

הטור (סימן תקפ"א) מסביר את תהליך התגברות התשובה עפ"י משל: "משל למדינה שחייבת מס למלך ולא נתנו לו. בא אליה בחיל לגבותו. כשנתקרב אליה בעשרה פרסאות יצאו גדולי המדינה לקראתו ואמרו לו אין לנו מה ליתן לך. הניח להם שלישי. כיון שנתקרב יותר יצאו בינוני העיר לקראתו הניח להם שלישי השני. כשנתקרב יותר יצאו כל בני העיר לקראתו והניח להם הכל. כך המלך זה הקדוש ברוך הוא. בני המדינה אלו ישראל שמסגלים עוונות כל השנה. ערב ראש השנה הגדולים מתענין ומוותר להם שלישי עונותיהם. בי' ימים בינונים מתענין ומוותר להם ב' שלישים. ביום הכיפורים הכל מתענין ומוותר להם הכל". אמנם כל חדש אלול מיוחד לתשובה אך כשמגיעים לישראל האחרונה יש לרכז מאמץ ולפעול במלוא העצמה. בערב ראש השנה ניתן למחוק שלישי מהעוונות כשם שעשרת ימי תשובה מוחקים שלישי ויוה"כ מוחק שלישי.

יש המוסיפים להוכיח מעלת כל רגע ביום זה מכך שגם המתפלל מנחה סמוך לשקיעת החמה אומר ברך עלינו את השנה הזאת- אותם רגעי חיתום השנה צריכים ברכה. השנה שהיא שנת שמיטה ניכרת ביתר שאת מעלת כל רגע שהרי העושה פרוזבול רגע לפני התקדש ליל ראש השנה מונע השמטת הכספים מהחייבים לו, ואם לא עשה כן ברגע הבא נשמטים החובות.

ה"שפת אמת" (תרנ"ה) מדגיש את חשיבות סיום השנה כזמן המחייב התבוננות וסיכום השנה החולפת, וכן הוא מצייין את מעלת השבת האחרונה של השנה: "בכל שנה יש הנהגה מיוחדת וצריכין בסוף השנה לקבוע מה שנתחדש בזו השנה כדי לצאת מסדר לסדר השנה הבאה... ובאמת צריכין להתחזק בשבת אחרונה שבסוף השנה כמאמרם ז"ל אלו שמרו ישראל שבת אחת כראוי מיד נגאלין ויכולה השבת שתרחם".

השנה שחלפה ואתגריה קידמה אותנו ויש להתבונן ברכוש הגדול שניתן לקחת איתנו ולהמשיך להתקדם הלאה. השבת הסוגרת את השנה צריכה לעורר אותנו לקדם את הגאולה ולתשובה שלמה שמכוחה השנה הבאה תהיה שונה. סגולת השבת יכולה להועיל לא רק לתקן את כל שבתות השנה החולפת אלא את כל השנה כולה.

זכה לנצל את הימים הגדולים שבפנינו ונתברך שתכלה שנה וקללותיה ותחל שנה וברכותיה. שנה טובה ומתוקה לכם ולכל בני ביתכם

שבת שלום ומבורך, שוש